

Onderwerp : Beleidskader begeleiding in de Wmo: "Met beleid vernieuwen"

B&W vergadering : 3 april 2012

Dienst / afdeling : MOeD / ZWS

Aan de gemeenteraad,

Eind december 2011 heeft de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een voorstel tot wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarmee worden de huidige AWBZ-functies extramurale begeleiding en kortdurend verblijf, inclusief vervoer, overgebracht naar de Wmo. Hierdoor worden gemeenten vanaf 1 januari 2013 verantwoordelijk voor personen die dan voor het eerst – of opnieuw –, een beroep doen op begeleiding. Vanaf 2014 worden gemeenten verantwoordelijk voor alle mensen die in aanmerking komen voor begeleiding.

Teneinde deze decentralisatie/transitie gestalte te geven, dient in 2012, als voorbereidingsjaar, een aantal belangrijke besluiten door uw raad te worden genomen: vaststelling van het beleidskader en, later dit jaar, vaststelling van een gewijzigde Wmo-verordening en de begroting voor dit onderwerp.

Het beleidskader zoals dat thans aan u voorligt is het resultaat van regionale samenwerking op Peelniveau. Vanaf de tweede helft van 2011 wordt door de zes Peelgemeenten gezamenlijk opgetrokken ter voorbereiding op de decentralisatie per 1 januari aanstaande. Dit beleidskader wordt nagenoeg gelijktijdig ook voorgelegd aan de andere vijf gemeenteraden van de Peel (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren). U treft dan ook in de bijlagen een overzicht van de advisering door de verschillende Wmo-adviesraden binnen deze regio.

Beleidsmatige context

De decentralisatie van de functie extramurale begeleiding (inclusief vervoer en kort verblijf) ligt vast in het Bestuursakkoord 2011-2015 van het Rijk, de VNG en IPO. Middels het bestuursakkoord zijn tevens afspraken gemaakt over 2 andere grote transitie's: jeugdzorg en Wet werken naar vermogen.

Op 10 oktober 2011 en op 26 maart 2012 hebben er presentaties plaatsgevonden in de Raadscommissie Samenleving teneinde u te informeren over de inhoud en aanpak van deze nieuwe opdracht.

Beoogd effect en/of resultaat

Het resultaat is erop gericht om vanaf 1 januari 2013 inwoners met een beperking zodanige ondersteuning te bieden dat zij hun zelfredzaamheid en regievermogen in stand kunnen houden c.q. verbeteren binnen de grenzen van de beschikbare middelen.

Argumenten

1. Het bestaande Wmo-beleid vormt het kader waarbinnen de functie begeleiding zal worden geïmplementeerd. De transitie AWBZ- extramurale begeleiding leidt tot een aanpassing van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De burger heeft onder de Wmo niet langer recht op een bepaalde voorziening, maar wel recht op compensatie bij bepaalde functionele beperkingen. Voor de huidige AWBZ-doelgroep betekent dit in ieder geval concreet dat huidige rechten op begeleiding niet overgaan en dat gemeenten ingevolge de compensatieverplichting, een beperking op een passende wijze moeten compenseren. Dat kan via een individuele (begeleidings-)voorziening, maar ook via andere

mogelijkheden en (algemene) voorzieningen die in het kader van het brede Wmo-beleid ter beschikking staan.

2. Samenwerking binnen de Peelregio biedt meerwaarde. De Peel is een natuurlijke schaalgrootte nu de Peel overeenkomt met het werkgebied van vele maatschappelijke partners en zorgaanbieders. Winst kan behaald worden indien ook in het verdere proces gezamenlijk wordt opgetrokken, bijvoorbeeld door gezamenlijk het inkoopproces vorm te geven. Daarvoor is het wel noodzakelijk om op het vlak van visie en beleid gezamenlijke uitgangspunten vast te stellen. Het beleidskader vormt de weerslag van deze gedeelde visie en kan als leidraad dienen in het verdere proces van regionale samenwerking. In het beleidskader is de balans gezocht tussen een doelmatige samenwerking en ruimte voor couleur locale.

In het beleidskader worden verder 15 inhoudelijke beslispunten voorgelegd, die verder worden onderbouwd in de tekst van het voorstel.

Kanttekeningen

1. Grenzen van "de Kanteling": De decentralisatie wordt ingezet vanuit het oogpunt dat gemeenten beter in staat zijn om de begeleiding zodanig in te richten dat hierdoor de zelfredzaamheid en participatie van de doelgroep wordt vergroot. Het is echter de vraag in hoeverre het mogelijk is om dit voor alle doelgroepen te realiseren. Ook de Raad van State heeft in haar advies aangegeven dat dit voor bepaalde doelgroepen, zoals mensen die palliatieve zorg ontvangen en mensen met een zware meervoudig en complexe zorgvraag, waarschijnlijk niet realistisch is. Het zal bij de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer nog moeten blijken of er alsnog doelgroepen zullen worden afgezonderd, of dat voor deze doelgroepen specifieke afspraken worden gemaakt.
2. Ten tijde van het opstellen van dit Beleidskader is het wetsvoorstel nog niet behandeld en is het financiële kader nog niet helder. Dit betekent dat er mogelijk nog wijzigingen komen als gevolg van de parlementaire behandeling. Deze informatie zal -zodra deze bekend is- op consequenties worden bezien en met uw raad worden gedeeld.

Middelen

1. Macrobudget.

Het in 2013 (naar rato) en 2014 over te hevelen budget staat nog niet vast. Inzicht in de beschikbare budgetten volgt pas in mei via de Meicirculaire.

Het bedrag dat de gemeenten in een decentralisatie-uitkering zullen ontvangen wordt gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2010. De cijfers 2010 worden geïndexeerd aan de hand van de daarvoor geraamde groeivoet binnen het Budgettair Kader Zorg (gemiddeld 2,5% per jaar) en een beschikbare nominale index volgens de thans gehanteerde systematiek binnen de AWBZ. Op het totale geïndexeerde budget dat wordt overgeheveld in 2013/2014 wordt een doelmatigheidskorting toegepast van 5%. Dit laatste vanuit de gedachte dat de gemeente middels een aanzienlijke beleidsvrijheid binnen de Wmo in staat is om besparingen te realiseren.

Deze doelmatigheidskorting betekent niet dat de gemeente Helmond zonder extra kosten de functie begeleiding zou kunnen "overnemen" indien de gemeente een besparing van 5% realiseert. De verwachting is dat de werkelijke groei van de doelgroep in de toekomst geen gelijke tred houdt met de afgesproken jaarlijkse indexeringen op het vastgestelde budget en dat de gemeente dus, uit optiek van financiële beheersbaarheid, een grotere taakstelling heeft dan 5%.

Ook de reeds in de huidige AWBZ per 1 januari jl. doorgevoerde maatregelen om het gebruik van de persoonsgebonden budgetten in te perken (waarmee, zo wordt geschat, een vraaguitval van 33% wordt gerealiseerd), zal leiden tot een aanpassing van het over te hevelen budget in negatieve zin.

Hoewel dus nog geen duidelijkheid bestaat over het over te hevelen budget, wordt thans als uitgangspunt genomen dat de decentralisatie budgettair neutraal wordt ingevoerd, d.w.z. binnen het overgehevelde budget. De definitieve besluitvorming over de inzet van middelen zal plaatsvinden in het kader van een separaat raadsvoorstel.

2. Invoeringskosten.

Voor de invoering decentralisatie AWBZ ontvangen de gemeenten eenmalig € 80 miljoen. De gemeenten ontvangen die € 80 miljoen, verdeeld over 2012 en 2013. Via de septembercirculaire 2011 is bekend geworden dat Helmond de volgende (niet geoormerkte) bedragen ontvangt voor de transitie AWBZ:

2012: € 217.083,00

2013: € 145.891,00

3. Uitvoeringskosten.

Voor de uitvoering van de AWBZ krijgen gemeenten structureel een bedrag dat gelijk is aan de uitvoeringskosten van de huidige uitvoerders. Het kabinet stelt vanaf 2016 totaal € 55 miljoen structureel beschikbaar voor uitvoeringskosten van zorg voor jeugd en AWBZ-begeleiding samen. In 2014 gaat het om € 35 miljoen en in 2015 om € 45 miljoen. Daarnaast wordt door VWS nog onderzoek gedaan naar de vrijvallende uitvoeringskosten binnen de AWBZ. De definitieve budgetten worden eveneens nog nader bekend gemaakt in de Meicirculaire.

Wij verzoeken u om het Beleidskader begeleiding in de Wmo: "Met beleid vernieuwen" vast te stellen.

Het advies van de commissie samenleving zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
de burgemeester, de secretaris,
drs. A.A.M. Jacobs A.A.M. Marneffe RA

Bijlagen:

- Beleidskader begeleiding in de Wmo: "Met beleid vernieuwen"
- Samenvattend overzicht ingekomen adviezen Wmo-raden en beantwoording daarvan
- Originele adviezen van de Seniorenraad Helmond, HelmondJong2Gether (HJ2G) en het GehandicaptenOverleg Helmond (GOH).

Gemeenteraad

De raad voornoemd,
de voorzitter, de griffier,